

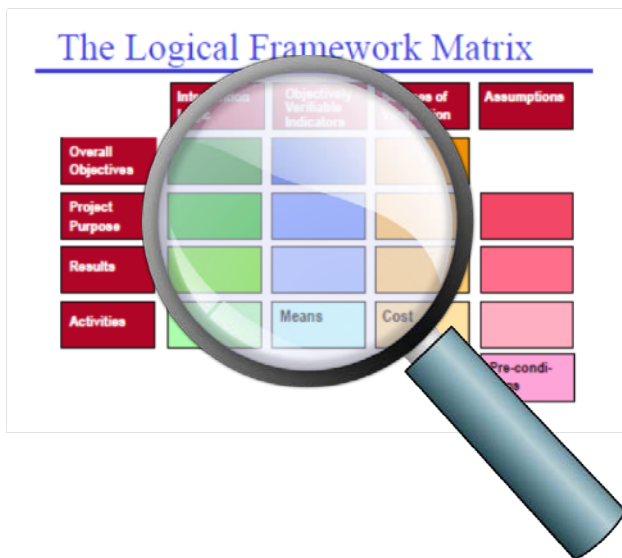


ЈЕДИНИЦА ЗА ДОНАТОРСКУ КООРДИНАЦИЈУ, ФИНАНСИЈЕ, НАДЗОР И  
ЕВАЛУАЦИЈУ

# ИЗВЈЕШТАЈ О ЕВАЛУАЦИЈИ

## пројекта

Транспонованье ЕУ законодавства у правни систем БиХ



Децембар 2012.



## ПОДАЦИ О ПРОЈЕКТУ

<b>Број Уговора:</b>	<b>01-07-258-69/10</b>
<b>Број Анекса Уговора:</b>	<b>04-07-2-53-40/11 (анекс) и 04-07-2-53-49/11 (анекс II)</b>
<b>Назив пројекта:</b>	<b>Транспоновање ЕУ законодавства у правни систем БиХ</b>
<b>Имплементатор:</b>	<b>ЗАММ медиа ЦОНСУЛТИНГ д.о.о. Сарајево</b>
<b>Датум почетка:</b>	<b>08.12.2010. године</b>
<b>Трајање уговора:</b>	<b>10 мјесеци</b>
<b>Датум завршетка:</b>	<b>08.10.2011. године</b>
<b>Вријеме продужења:</b>	<b>4 мјесеца (2 + 2 мјесеца)</b>
<b>Измијењени датум завршетка:</b>	<b>07.02.2012. године</b>
<b>Статус пројекта:</b>	<b>Завршен</b>

### ФИНАНСИЈСКИ ПОДАЦИ

Табела 1 - Преглед буџета:

<b>УГОВОРЕНИ БУЏЕТ у КМ</b>	<b>395.552,50</b>		
<b>УТРОШЕНА СРЕДСТВА у КМ</b>	<b>394.201,08</b>		
<b>УТРОШЕНА СРЕДСТВА у %</b>	<b>99,6 %</b>		
	планирано	утрошено	%
<i>Радни дани кључног експерта</i>	150	150	100 %
<i>Радни дани краткорочних експерата</i>	300	300	100 %
<b>УКУПНО</b>	<b>450</b>	<b>450</b>	<b>100 %</b>
<i>Трошкови дневница кључног експерта</i>	219.375,00	219.375,00	100 %
<i>Трошкови дневница краткорочних експерата</i>	140.400,00	140.400,00	100 %
<i>Ванредни трошкови</i>	35.977,50	34.426,08	95,7 %
<b>УКУПНО</b>	<b>395.752,50</b>	<b>394.201,08</b>	<b>99,6 %</b>

## 1. САЖЕТАК

Овај извјештај намијењен је финансијерима пројекта, уговорном и надзорном органу, те извршиоцу уговора. Циљ је да се процијени успјешност имплементације пројекта након његовог завршетка, да се утврди његова сврсисходност, те импликације пројектних активности на остварење пројектног циља слиједећи интервентну логику, као и оправданост утрошка средстава. Евалуација је есенцијална за извлачење научених лекција на основу искустава из процеса имплементације пројекта, те кориштењу истих у процесу планирања других пројеката.

Евалуација је заснована на Смјерницама за мониторинг и евалуацију пројеката који се финансирају из Фонда за реформу јавне управе (Фонд за РЈУ), које је усвојио Управни одбор Фонда (УО ФРЈУ). Она треба да да оцјену квалитете пројектне документације, ефикасности и ефективности имплементације, утицаја и пројектне одрживости. У циљу давања што реалније оцјене поменутих критерија, обављени су интервјуи с представницима извршиоца уговора, уговорног органа и корисника.

Може се рећи да је сврха овог пројекта остварена. Знање и вјештине државних службеника који су укључени у законодавне активности у области транспозиције законодавства ЕУ у домаћи правни оквир су унапријеђене. Извјештајем о напретку БиХ за 2012. годину констатован је одређени напредак у јачању административних капацитета за правну хармонизацију и provedбу *acquis*-а. У разговорима с корисницима пројекта, представницима кључних институција у сегменту хармонизације законодавства, истакнуто је да је овим пројектом унапријеђен процес хармонизације домаће легислативе с легислативом ЕУ. Ипак, степен тог унапређења је немогуће одредити без детаљне анализе која би захтијевала значајне ресурсе, чиме би ова евалуација превазишла обим предвиђен Смјерницама. Стога је евалуација првенствено базирана на већ поменутих оцјенама корисника. Један од пројектних резултата је Збирка материјала са одржаних обука, коју корисници користе у својим редовним пословима, а посебно они службеници који се рјеђе или тек сусрећу с овом проблематиком. Поред ове Збирке корисници који више раде на пословима усклађивања користе и Приручник Дирекције за европске интеграције. Уз овај Приручник, одрживост пројектних резултата није упитна.

Корисници пројекта такође су истакли да у наредном периоду отежавајући фактор у процесу хармонизације законодавства неће представљати обученост државних службеника, већ неадекватни и неажурирани преводи ЕУ легислативе.

## 2. ПРОЈЕКТ СИНОПСИС

**ДОПРИНОС ОБЛАСТИ/АП1:** Овај пројект покрива реформску област Израда политика и координациони капацитети из Акционог плана 1 Стратегије реформе јавне управе у БиХ. Конкретније, односи се на реформске мјере из дијела ИП.3.4 Побољшање провјере усклађености с прописима (ЕУ *acquis*).

**ЦИЉ:** Циљ пројекта је унаприједити процес хармонизације домаће легислативе са легислативом ЕУ, чиме ће се убрзати процес приближавања Босне и Херцеговине Европској унији те допринијети приближавању Босне и Херцеговине јединственом европском управном простору.

**СВРХА:** Сврха пројекта је унаприједити знања и вјештине државних службеника који су укључени у законодавне активности у области транспозиције законодавства ЕУ у домаћи правни систем. Овај пројекат треба да путем радионица, семинара, курсева и непосредне обуке на радном мјесту омогући државним службеницима да усвоје потребна знања и да овладају потребним вјештинама како би били у стању да одговоре захтјевима процеса транспозиције законодавства у распону од превођења легислативе до формулисања политика дјеловања и уклапања појединих законских рјешења у оптимални оквир.

#### **РЕЗУЛТАТИ:**

- Унапријеђено знање службеника задужених за транспозицију законодавства у својим институцијама на државном, ентитетским и нивоу Брчко дистрикта у погледу метода и начина транспозиције ЕУ законодавства укључујући и питања развоја политика и утјецаја одређених законских рјешења на релевантна питања која регулишу.
- Унапријеђено знање учесника семинара у погледу давања оцјене усклађености и свим питањима која су релевантна за израду нацрта закона.
- Унапријеђено знање полазника у погледу разумијевања ЕУ законодавства. Државни службеници задужени за питања транспозиције законодавства добиће све потребне инпуте и релевантна знања везана за правну хармонизацију.
- Унапријеђено знање државних службеника везано за методологију и начине превођења легислативе.

**ЛОКАЦИЈА:** Босна и Херцеговина (Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска, Брчко дистрикт Босне и Херцеговине).

**КОРИСНИЦИ:** 1. Државни службеници укључени у законодавне активности у институцијама на државном нивоу, нивоу Федерације БиХ, нивоу Републике Српске и институцијама Владе Брчко Дистрикта БиХ; 2. Чланови радних група за европске интеграције;

**ИЗВОР СРЕДСТАВА:** Пројект је у цјелости финансиран из средстава Фонда за Реформу јавне управе.

### **3. ОКВИР ЕВАЛУАЦИЈЕ**

Евалуација пројекта обављена је у новембру 2012. године, а односи се на период имплементације пројекта од 8. децембра 2010. до 7. фебруара 2012. али и период по завршетку имплементације, кроз информације о пројектном утицају и његовој одрживости. Размотрена је сва расположива пројектна документација (Уговор, Пројектни задатак, Почетни извјештај, периодични извјештаји и Завршни извјештај имплементатора, са свим анексима, те остали материјали настали кроз пројект). Поред тога обављени су интервјуи с представником имплементатора, Уговорног органа и члановима Надзорног и/или Имплементационог тима с државног, ентитетских и дистрикт нивоа власти у БиХ. Укупно је интервјуисано 10 особа, а листа саговорника је у анексу 1 овог извјештаја.

Овај извјештај намијењен је доносиоцима одлука, финансијерима, те предлагачима и извођачима пројекта. Циљ је да сви поменути актери буду упознати са проблемима и

потешкоћама које су уочене кроз евалуацију и да реагују у складу са предложеним препорукама. Поред тога, циљ је да се оцијени општа корист коју грађани у Босни и Херцеговини имају или ће имати реализацијом овог пројекта.

#### **4. РЕЗУЛТАТИ ЕВАЛУАЦИЈЕ**

##### **а. Квалитет пројектне документације**

Према подацима који су прикупљени током евалуације кроз разговоре са корисницима, евидентно је да је постојала велика потреба на свим административним нивоима за оваквом врстом обука.

Квалитет пројектне документације није на задовољавајућем нивоу, посебно у дијелу који се односи на пројектне резултате, активности и индикаторе, али и у дијелу који описује улогу Дирекције за европске интеграције и њених представника у Имплементационом тиму. На начин на који је то наведено у Пројектном задатку, Дирекцији за европске интеграције је дефинисана одговорност за provedбу пројекта али не и адекватан механизам за управљање пројектом који би био у складу с дефинисаном одговорношћу.

Логички оквир пројекта је благовремено припремљен (у фази припреме пројектног приједлога), али његов квалитет као и квалитет пројектног задатка јасно указује да је на овом пољу потребно јачати капацитете за припрему пројекта. Иако је било неопходно у почетној фази реализације пројекта ажурирати логички оквир то није урађено. Начин на који су пројектни резултати у логичком оквиру описани не одговара начину описивања резултата према усвојеној методологији припреме логичког оквира. Такође, индикатори који су наведени у логичком оквиру нису у складу са SMART<sup>1</sup> принципом, чиме је битно отежан процес евалуације.

##### **б. Ефикасност имплементације**

###### **б. 1 Оцјена рада имплементатора:**

Ангажованост вође пројектног тима је била на задовољавајућем нивоу. Административно-технички капацитети били су довољни за потребе пројекта. Ангажовани експерти су од стране већине корисника оцијењени као квалитетни и адекватни. Извјештавање је у складу с процедурама и захтијеваним квалитетом, те није било битнијих примједби на исто. Такође, треба истаћи и спремност имплементатора на компромис и оријентацију на постизање пројектних резултата. У прилог овоме иде и чињеница да су узети у обзир коментари и сугестије представника Дирекције за европске интеграције у фази припреме али и фази кориговања Приручника који је у коначници штампан и дистрибуиран као Збирка материјала.

###### **б. 2 Пројектни партнери и корисници:**

Дирекција за европске интеграције препозната је као кључни партнер пројекта и од самог почетка је кроз рад Надзорног тима учествовала у иницирању пројекта, док су на разради пројектне идеје активно учествовали сви чланови НТ-а. Овим је осигуран осјећај власништва над пројектом што је увелико допринијело да се у тренуцима неслагања по неким питањима пронађу компромисна рјешења како би пројект био успјешно реализован и постигнути пројектни резултати.

---

<sup>1</sup> SMART – акроним којим се дефинишу следеће карактеристике индикатора: S = Specific (Специфичан/конкретан), M = Measurable (Мјерљив), A = Achievable (Достижан), R = Realistic (Реалистичан), T = Time-bound (Временски одређен)

Постојали су одређени проблеми у комуникацији, прије свега унутар Имплементационог тима, а у коначници су имали одређеног утицаја на остварење пројектних резултата. Наиме, због оспоравања квалитета излазног материјала који је понуђен у виду Приручника за транспоновање, представници Дирекције за европске интеграције су инсистирали да се поменути материјал не може прихватити као Приручник, што је један од планираних излазних резултата пројекта, већ као Збирка материјала са обука, што је у коначници прихваћено од стране Уговорног органа, Имплементатора, Имплементационог и Надзорног тима.

### б. 3 Имплементација активности:

Планиране активности	Планирани (да/не)	Постигнути (да/не)	Коментар
A1 Израда плана и програма обуке која одговара захтјевима постављеним у општем циљу и сврси пројекта	да	да	Израђен је план и програм обуке којим су тематске области из Пројектног задатка подијељене у три сесије. Оквирно је утврђен број група по нивоима управе и број полазника обуке у групама. Планом је утврђен програм обуке са темама и бројем часова, распоред одвијања наставе у току једног радног дана те мјеста гдје ће се вршити обука. Поред тога припремљен је и Образац за самопроцјену знања учесника Семинара. Кроз одговоре на питања садржана у овом обрасцу добио се увид у предзнање полазника обуке о правним прописима ЕУ, њиховом примјеном и транспоновањем права ЕУ, а што је била основа за формирање група полазника обуке.
A2 Формирање група полазника обуке по нивоима управе	да	да	Уз перманентну сарадњу са институцијама надлежним за давање сагласности на коначне листе полазника формиране су 22 групе полазника обуке.
A3 Утврђивање методологије извођења наставе и припрема материјала за обуку	да	да	На самом почетку реализације ове активности одржан је радни састанак експерата ангажованих на пројекту гдје су усвојене смјернице за израду методологије извођења наставе те израду приручника и других едукативних материјала у којима ће бити обрађене све тематске цјелине које се требају презентовати полазницима обуке. Методологијом извођења наставе за сваку тему је утврђен оквирни садржај материје која ће се обрађивати унутар теме са краћим описом. Утврђен је број часова за сваку тему као и наставне методе које ће се примјенити кроз предавања. Комплетна методологија извођења наставе представљена је у Другом кварталном извјештају.
A4 Извођење наставе у склопу утврђених термина обуке по нивоима управе	да	да	Кроз реализацију ове активности укупно је обучено 348 државних службеника са сва четири административна нивоа у БиХ. Урађене су периодичне и завршна евалуација обуке, као и периодичне провјере знања полазника. Поред тога, реализована је менторска подршка полазницима обуке. Менторска подршка је проведена кроз посјету одабраним полазницима обуке на радном мјесту. Израђена је публикација „Транспоновање ЕУ

			<p>закондавства у правни систем БиХ – збирка материјала са обуке“. Пројектним задатком и Почетним извјештајем је било предвиђено да ће наведена публикација носити назив „Практични приручник за транспоновање ЕУ законодавства у правни систем БиХ“. Међутим, у току активности око коначног одобравања публикације од стране чланова Имплементационог и Надзорног тима, чланови тих тимова са државног нивоа испред Дирекције за европске интеграције, затражили су да се обаве додатне консултације о називу публикације. Резултат овога су два анекса Уговора којим је трајање пројекта продужено два пута по два мјесеца. Договор је постигнут током другог продужења трајања пројекта. Иако је пројектом било предвиђено да се изради приручник, због незадовољства појединих чланова ИТ-а и НТ-а квалитетом документа који је припремљен, постигнут је компромис па је материјал назван Збирка материјала с обуке. Из овог произилази да квалитет пројектне испоруке није у потпуности у складу с планираним.</p>
<p>А5 Тестирање стечених знања и припрема сертификата за успјешне полазнике</p>	<p>да</p>	<p>да</p>	<p>Кроз ову активност извршена је завршна провјера знања полазника обуке која је проведена писаним тестом од 20 питања. Реализована је и завршна евалуација обуке. Додијељени су сертификати успјешним полазницима обуке. У склопу ове активности реализовано је студијско путовање у Републику Словенију. У склопу путовања посјећене су Служба Владе Републике Словеније за законодавство, Министарство за околиш и простор, Министарство за јавну управу и Институт за управно право. На самом завршетку пројекта планирано је организовање завршне конференције с презентацијом резултата који су остварени кроз реализацију пројекта. Завршна конференција је првобитно била планирана за 7.10.2011. год. али је, због неимплементирања свих пројектних активности и продужења уговорног периода те због стања природне несреће изазване сњижним падавинама, пролонгирана и одржана је 29.02.2012. године.</p>

#### **в. 4 Утрошак средстава<sup>2</sup>:**

Средства су утрошена у складу с планом и нису уочена одступања. Од планираних радних дана експерата утрошено је свих 450, а од планираног износа ванредних/пратећих трошкова утрошено је више од 95%, чиме је уговорени износ средстава скоро у потпуности утрошен.

Пројектним задатком није била предвиђена студијска посјета, али је уз почетни извјештај, у договору с руководиоцем пројекта из Канцеларије координатора, предложена од стране Имплементатора у оквиру 5. активности. Управни одбор Фонда за РЈУ дао је сагласност на ову измјену пројектних активности. Ипак, не постоји јасна повезница између пројектних резултата и активности организовања студијске посјете,

<sup>2</sup> За детаљније информације о утрошку средстава види Табелу 1 овог извјештаја.

поготово јер није јасан критериј одабира учесника студијске посјете, осим што је евидентно да је ријеч о члановима Имплементационог и Надзорног тима. Како логички оквир није ажуриран у складу с Почетним извјештајем пројекта, не постоје подаци о овој студијској посјети у логичком оквиру.

## **b. 5 Ефективност пројекта**

У овом дијелу извјештаја описана су постигнућа по питању планираних резултата у оквиру овог пројекта. Наведени резултати преузети су из почетног извјештаја.

Планирани резултати		Опис постигнућа
P1	Унапријеђено знање службеника задужених за транспозицију законодавства у својим институцијама на државном, ентитетским и нивоу Брчко дистрикта у погледу метода и начина транспозиције ЕУ законодавства укључујући и питања развоја политика и утјецаја одређених законских рјешења на релевантна питања која регулишу.	У циљу постизања резултата реализоване су активности представљене пројектом. Планирани резултати су остварени мотивирањем корисника да дисциплиновано учествују у програмима обуке и редовно похађају сате обуке, заинтересованошћу кандидата који су успјешно окончали обуку да наставе своју каријеру у органима државне управе, способностима и компетентношћу изабраног извођача обуке да осигура квалитетан пренос знања и вјештина релевантних за транспоновање ЕУ законодавства у правни систем Босне и Херцеговине. Резултат је потврђен тестирањем у посљедњој фази.
P2	Унапријеђено знање учесника семинара у погледу давања оцјене усклађености и свим питањима која су релевантна за израду нацрта закона.	Методологија рада предавача имала је за циљ што ефикаснији пренос знања и искуства са предавача на учеснике семинара. У том погледу посебна пажња посвећена је развијању индивидуалних способности учесника по питању оцјењивања усклађености и питања релевантних за израду нацрта закона као темеља за транспоновање. Резултат је потврђен тестирањем у посљедњој фази пројекта.
P3	Унапријеђено знање полазника у погледу разумијевања ЕУ законодавства. Државни службеници задужени за питања транспозиције законодавства добиће све потребне инпуте и релевантна знања везана за правну хармонизацију.	Главни експерт је у сарадњи са Угворним органом у иницијалним активностима пројекта развио план који је као циљ имао пренос свих релевантних података с предавача на државне службенике. Осим практичних примјера и савјета, државни службеници имали су прилику постављати питања и тражити додатна појашњења, те е-поштом комуницирати с предавачима у сваком тренутку, да би у будућности били у стању ефикасно учествовати у процесу хармонизације законодавства БиХ са <i>acquis</i> ЕУ.
P4	Унапријеђено знање државних службеника везано за методологију и начине превођења легислативе.	Превођење легислативе захтјева мулти-дисциплинаран приступ и у правилу представља радњу у којој судјелују преводиоци, правни експерти и стручњаци из предметне области. Као најкомплекснији задатак у транспоновању законодавства овај сегмент захтијева сталну пажњу и координацију и потребно је размотрити могућност наставка едукације у овом смијеру. Резултат је потврђен у посљедњој фази пројекта.



### **с. Утицај**

Имајући у виду да на повећање степена хармонизације законодавства утиче више фактора, веома је тешко издвојити и измјерити искључиви допринос овог пројекта процесу хармонизације.

Према доступним подацима веома је тешко без детаљне анализе, која би изискивала значајне ресурсе, констатовати да је у односу на неки ранији период остварен већи број или квалитет хармизоване легислативе. Међусобна упоредивост броја усвојене легислативе у различитим временским периодима је упитна, посебно ако се има у виду да процес измјене, односно допуне закона може трајати и значајно дуг временски период, а варира од закона до закона. Ипак, у разговору с корисницима, представницима институција надлежних за хармонизацију легислативе, јасно и недвосмислено је истакнуто да је остварен напредак и унапређење по овом питању.

Кроз овај пројект обуку је похађало укупно 348 државних службеника (полагању приступило 271), а евалуација је показала да су полазници обука задовољни и да је њихово знање у овом сегменту унапријеђено. Штампано је 500 примјерака Збирке материјала с обуке, коју по потреби користе службеници који се у својим редовним пословима сусрећу с хармонизацијом законодавства. Ова Збирка је посебно значајна оним државним службеницима који тек почињу да се баве овим послом, али и другим који се рјеђе сусрећу с том проблематиком.

Овим пројектом испуњене су реформске мјере из Акционог плана 1 Стратегије реформе јавне управе у БиХ у области Израда политика и координациони капацитети у дијелу ИП.3.4 Побољшање провјере усклађености с прописима (EU *acquis*).

Поред тога, Извјештајем о напретку БиХ<sup>3</sup> у 2012. години констатовано је да је остварен мали напредак у јачању административних капацитета за правну хармонизацију и проведбу *acquis*-а, за разлику од већине других области, чиме овај напредак битно добија на значају.

### **d. Одрживост**

Одрживост пројектних резултата осигурана је кроз Збирку материјала са обука која је у редовној употреби од стране државних службеника који се баве пословима хармонизације законодавства. Поред тога, обуке које су прошли државни службеници такође у одређеном смислу гарантују одрживост пројектних резултата. Ова одрживост је условљена флукуацијом државних службеника, односно могућношћу промјене радног мјеста службеника који је прошао обуку, чиме одрживост у том случају постаје упитна. Јасно је да фактор флукуације не може имати релативно велики утицај на одрживост резултата по овом питању. Додатне редовне обуке државних службеника у овој области осигурава Дирекција за европске интеграције БиХ, која у својим годишњим плановима има заступљене обуке из области усклађивања законодавства БиХ са законодавством ЕУ.

Институционална одрживост постоји кроз Одлуке<sup>4</sup> којим је осигурано системско усклађивање и праћење процеса усклађивања домаћих правних прописа са

<sup>3</sup> Извјештај о напретку Босне и Херцеговине у 2012 - радни документ особља комисије од 10.10.2012. године (прилог уз саопштење Комисије Европском Парламенту и Савјету)  
[http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key\\_documents/2012/package/ba\\_rapport\\_2012\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/ba_rapport_2012_en.pdf)

<sup>4</sup> Одлука о инструментима за усклађивање са правном стечвином ЕУ (Службени гласник БиХ бр. 23/11), Одлука о поступку усклађивања законодавства Републике Српске са правном тековином ЕУ у правним актима Савјета Европе (Службени гласник РС, број 46/11), Одлука о процедурама у поступку усклађивања прописа БД БиХ са ЕУ *Acquis* (Службени гласник БД БиХ бр. 25/09)

легислативом ЕУ. Поред тога, усклађивање законодавства уграђено је у описе радних мјеста службеника који се баве овим пословима у надлежним институцијама.

Недостатак превода *Acquis communautaire*-а представља значајну препреку процесу усклађивања законодавства. Постојећи преводи којим Босна и Херцеговина располаже нису довољни, а у неким случајевима нису адекватни или су застарјели. У наредном периоду ће ова проблематика представљати врло значајан изазов који може битно успорити процес усклађивања.

Према већ поменутом Извјештају о напретку за 2012. годину, остварен је одређени напредак по питању усвајања законодавства из области ЕУ. Кашњење с формирањем Савјета министара БиХ и неслагања међу странкама унутар владајуће коалиције отежало је законодавни процес на државном нивоу. Даље, потребно је унаприједити сарадњу између ентитетских парламената, Парламентарне скупштине БиХ и Савјета министара БиХ како би се осигурало координисано и хармонизовано усклађивање са законодавством ЕУ на цијелој територији БиХ.

## **5. ЗАКЉУЧЦИ**

Обзиром да је већина корисника исказала задовољство, како одржаним обукама тако и материјалом који је припремљен и дистрибуисан кроз овај пројект, генерална оцјена је да је пројект релативно успјешно реализован те да је испунио своју сврху. Приручник није испоручен у форми у којој је предвиђено, већ је испоручена Збирка материјала са обука, обзиром да су представници ДЕИ инсистирали на томе да понуђени документ квалитетом не задовољава планирано и да се не може сматрати приручником већ само збирком материјала. У пракси, поменута Збирка је у употреби заједно са Приручником који је публиковала Дирекција за европске интеграције још 2005. године.

Одрживост пројектних резултата је осигурана, али тиме је створен тек један од предуслова у процесу хармонизације. Како би се у наредном периоду начинио корак даље у процесу унапређења хармонизације домаћег законодавства с ЕУ легислативом, потребно је више пажње посветити рјешавању проблема неадекватних и неажурираних превода *Acquis*-а, као и координисаном усклађивању на цијелој територији БиХ.

## **6. ПРЕПОРУКЕ**

- **Ојачати капацитете за припрему и вођење пројеката у Канцеларији координатора за РЈУ**
- Кроз друге сличне пројекте осигурати да се службеници који раде на пословима хармонизовања законодавства континуирано обучавају у овој области

## **7. НАУЧЕНЕ ЛЕКЦИЈЕ**

Једна од Уговорних обавеза Имплементатора у овом пројекту била је осигурање независног шестомјесечног мониторинга пројекта.

На тржишту услуга у БиХ не постоји понуда која би осигурала квалитет кроз конкуренцију у сегменту мониторинга пројекта, тако да постоји оправдан ризик када је у питању квалитет екстерног мониторинга, односно врло је вјероватно да ће бити неуједначен од пројекта до пројекта. Независност мониторинга треба да осигура објективност информација како у самом процесу прикупљања тако и у процесу обраде и презентовања истих. Примјер непрофесионалног мониторинга је ситуација с овог

пројекта када је ангажовани монитор радио интервју с корисницима у присуству представника имплементатора. Веома је важно да ангажовани монитор у циљу прикупљања што објективнијих информација обави разговоре с корисницима, а да при томе обезбиди адекватан амбијент за отворен разговор. То подразумева потпуно неометан разговор без присуства представника Имплементатора или других учесника у пројекту. Информације које мониторинг тим добије на овај начин, по питању обима, квалитета и тачности се битно могу разликовати од информација до којих би дошао у ситуацији када услови за отворен разговор нису осигурани. Поменуће чињенице јасно указују на то да опција ангажовања монитора од стране Имплементатора није адекватан избор, посебно када се има на уму да у оваквим случајевима не постоји успостављен систем контроле квалитета мониторинг извјештаја. У канцеларији координатора за РЈУ у оквиру Јединице за донаторску координацију, финансије, надзор и евалуацију осигурани су капацитети за мониторинг и евалуацију чиме су створени услови за редован и по квалитету уједначен мониторинг пројекта. Мониторинг и евалуација раде се на основу Смјерница за мониторинг и евалуацију пројекта које је одобрио УО Фонда за РЈУ, а којим је успостављен и систем контроле квалитета процеса мониторинга и евалуације.

Стога, приликом будуће припреме пројекта треба се ослањати на независни мониторинг Уговорног органа, умјесто на екстерни мониторинг којег осигурава Имплементатор. У прилог овоме иде и закључак с 25. сједнице УО Фонда за РЈУ којим се препоручује Канцеларији координатора да се за будуће пројекте у пројектном задатку не предвиђа могућност да мониторинг и финансијску ревизију пројекта уговара имплементатор пројекта.

Како је квалитет остварених пројектних резултата у директној корелацији са квалитетом пројектне документације, потребно је више пажње посветити припреми и развоју пројекта. Квалитетно припремљен пројектни задатак је предуслов за стварање позитивних промјена до којих треба да доведе реализација неког пројекта. С тим у вези, неопходно је већ у фази припреме пројекта водити рачуна не само о ефикасној већ и о ефективној имплементацији, што подразумева дефинисање индикатора који ће послужити као алат за мјерење постигнутих резултата и ефеката проведених пројектних активности. Стога је веома битно осигурати обучене руководиоце пројекта у Канцеларији координатора за реформу јавне управе, али и остале актере који су укључени у припрему и надзор над provedбом пројекта (Надзорни/Имплементациони тим<sup>5</sup>)

До сада су приликом евалуације пројекта у пракси биле уважаване препоруке руководиоца пројекта по питању избора саговорника из надзорног/имплементационог тима. Уочено је да се руководиоцу пројекта овим оставља простор да кроз утицај на избор саговорника директно утиче на мишљење евалуатора о реализацији пројекта. Препорука је да евалуатори, у циљу прибављања свеобухватних информација о свим аспектима пројекта, приликом евалуације пројекта (посебно оних чија реализација се није одвијала у складу с планом - нпр. пројекти са продужењем трајања) обавезно обаве разговоре са свим члановима поменутих тимова. Овим ће се ризик утицања на мишљење евалуатора свести на минимум.

## Листа Анекса

---

<sup>5</sup> У складу са Зејдничком платформом о принципима и начину имплементације Акционог плана 1 Стратегије реформе јавне управе у БиХ

1. *Листа саговорника/обављених интервијуа*
2. *Буџетска структура пројекта*

Датуми посјета евалуатора: Од 1.11. до 5.12.2012.

Интервјуи обављени са: погледати листу саговорника у анексу.

Датум извјештаја: 17.12.2012.

Прилог 1

Листа саговорника/обављених интервјуа

РБ	Име и презиме	Позиција, сектор	Институција	Мјесто	Датум	Састанак одржан (да/не)
1.	Неџиб Делић	Водитељ пројекта, Стручни савјетник за реформску јавне управе	Канцеларија координатора за РЈУ	Сарајево	01.11.2012.	да
2.	Срђан Микић	Члан ИТ-а	Канцеларија Владе ФБиХ за законодавство и усклађеност са прописима ЕУ	Сарајево	16.11.2012.	да
3.	Минела Алибеговић	Члан ИТ-а				
4.	Јелица Видовић	Члан ИТ-а	Законодавна канцеларија Брчко дистрикта БиХ	Брчко	19.11.2012.	да
5.	Мајда Мустедановић	Члан ИТ-а				
6.	Џенана Живаљ	Члан ИТ-а	Дирекција за европске интеграције	Сарајево	22.11.2012.	да
7.	Милена Симовић	Члан ИТ-а	Републички секретаријат за законодавство	Бања Лука	27.11.2012.	да
8.	Драган Попадић	Члан ИТ-а				да

9.	Радмила Драгишић	Члан ИТ-а	Министарство за економске односе и регионалну сарадњу	Бања Лука	27.11.2012.	да
10.	Муамер Муфтић	Директор	ZAMM media CONSULTING d.o.o.	Сарајево	5.12.2012.	да

Прилог 2 - Буџетска структура пројекта

Преглед трошкова по експертима

Ставка	Број	Процијењен број радних дана	Јединична цијана КМ	Износ без ПДВ-а	Износ са ПДВ-ом
<b>А. Хонорари</b>					
1. Кључни експерт	1				
Кључни експерт – вођа тима	1	150	1.250,00	187.500,00	219.375,00
2. Краткорочни експерти	6	300			
Краткорочни експерт 1	1	69	400	27.600,00	32.292,00
Краткорочни експерт 2	1	69	400	27.600,00	32.292,00
Краткорочни експерт 3	1	69	400	27.600,00	32.292,00
Краткорочни експерт 4	1	31	400	12.400,00	14.508,00
Краткорочни експерт 5	1	31	400	12.400,00	14.508,00
Краткорочни експерт 6	1	31	400	12.400,00	14.508,00
				<b>307.500,00</b>	<b>359.775,00*</b>

\*Напомена: Ово су редовни трошкови, ванредни трошкови су дати у посебној табели

Приказ прегледа трошкова по активностима

Опис	Активност	Индикативна буџетска средства	Број радних дана	Износ КМ
<b>Специфичне активности</b>				
Израда плана и програма обуке која одговара захтјевима постављеним у општем циљу и сврси пројекта.	<b>A1.</b>	17%	48	56.700,00
Формирање група полазника обуке по нивоима управе	<b>A2.</b>	10%	45	33.300,00
Утврђивање методологије извођења наставе и припрема материјала за обуку	<b>A3.</b>	10%	37	33.500,00
Извођење наставе у склопу утврђених термина обуке по нивоима управе	<b>A4.</b>	51%	235	140.750,00
Тестирање стечених знања и припрема сертификата за успјешне полазнике	<b>A5.</b>	12%	55	43.250,00
			<b>450</b>	<b>307.500,00</b>

Напомена: Ово су редовни трошкови, ванредни трошкови су дати у посебној табели



Приказ прегледа трошкова по активностима

Опис	Активност	Индикативна буџетска средства	Број радних дана	Износ КМ
<b>Специфичне активности</b>				
Израда плана и програма обуке која одговара захтјевима постављеним у општем циљу и сврси пројекта.	<b>A1.</b>	17%	48	56.700,00
Формирање група полазника обуке по нивоима управе	<b>A2.</b>	10%	45	33.300,00
Утврђивање методологије извођења наставе и припрема материјала за обуку	<b>A3.</b>	10%	37	33.500,00
Извођење наставе у склопу утврђених термина обуке по нивоима управе	<b>A4.</b>	51%	235	140.750,00
Тестирање стечених знања и припрема сертификата за успјешне полазнике	<b>A5.</b>	12%	55	43.250,00
			<b>450</b>	<b>307.500,00</b>

Напомена: Ово су редовни трошкови, ванредни трошкови су дати у посебној табели